

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0518U000583

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-06-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овсієнко Людмила Миколаївна

2. Ovsiyenko Ludmyla M.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 07-06-2018

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література.

Місце роботи здобувача: ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди"

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, 30, Переяслав-Хмельницький, Переяслав-Хмельницький р-н., Київська обл., 08401, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.133.05

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська 18/2, Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська 18/2, Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Методика навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів української мови і літератури на засадах компетентнісного підходу
2. Methodology of teaching text linguistics to future teachers of the Ukrainian language and literature based on the competency-based approach

Реферат:

1. Робота присвячена обґрунтуванню теоретико-методичних засад та розробленню методики навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів української мови і літератури на засадах компетентнісного підходу. У дисертації розкрито й уточнено сутність базових понять дослідження “лінгвістична компетентність майбутніх учителів української мови і літератури”, “методична компетентність майбутніх учителів української мови і літератури”; обґрунтовано концепцію поетапного навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів-словесників на засадах компетентнісного підходу; з’ясовано загальнодидактичні та специфічні принципи навчання лінгвістики тексту, сучасні підходи, форми, методи, засоби, технології навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів української мови і літератури; схарактеризовано лінгводидактичні стратегії навчання лінгвістики тексту – продукування тексту, репродуктивного та інтерпретаційного текстотворення, навчання комунікативної взаємодії у формі монологічних та діалогічних текстів; описано

проблемно-модульні та інформаційно-комунікаційні технології навчання лінгвістики тексту; визначено критерії, показники, рівні сформованості лінгвістичної та методичної компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури; розроблено методiku навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів української мови і літератури на засадах компетентнісного підходу; експериментально підтверджено позитивну динаміку формування у них лінгвістичної та методичної компетентностей. У дослідженні визначено, що ефективність навчання лінгвістики тексту студентів філологічних спеціальностей на засадах компетентнісного підходу залежить від низки психологічних чинників (урахування взаємозв'язку процесу навчання й розвитку, мислення й мовлення; особливостей сприймання й розуміння навчальної інформації; сформованості вмій текстосприймання й текстотворення, а також рецептивних і продуктивних видів мовленнєвої діяльності), які сприяють формуванню в них лінгвістичної та методичної компетентностей. Доведено ефективність експериментальної методики навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів української мови і літератури на засадах компетентнісного підходу, розроблення системи вправ, спрямованих на розрізнення різних типів текстів, виділення в тексті смислових категорій, надфразних єдностей та абзаців, з'ясування структурної організації тексту; розрізнення видів і засобів мовних зв'язків; моделювання текстів різних функційних стилів, жанрів, типів мовлення; здійснення лінгвістичного аналізу тексту. Ключові слова: лінгвістична компетентність майбутніх учителів української мови і літератури, методична компетентність майбутніх учителів української мови і літератури, компетентнісний підхід, система вправ, текст, лінгводидактичні стратегії навчання лінгвістики тексту, концепція поетапного навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів української мови і літератури на засадах компетентнісного підходу, методика навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів української мови і літератури на засадах компетентнісного підходу.

2. In the thesis theoretical and methodological foundations and development of the methodology of teaching text linguistics to future teachers of the Ukrainian language and literature based on the competency-based approach are elaborated. In the study the content of the basic concepts of the thesis, notably "linguistic competence of future teachers of the Ukrainian language and literature", "methodological competence of future teachers of the Ukrainian language and literature" is construed and specified; the concept of phased teaching of text linguistics to future teachers of the Ukrainian language and literature based on the competency-based approach is substantiated; general and specific didactic principles of teaching text linguistics, modern approaches, forms, methods, procedures and technologies of teaching text linguistics to future teachers of the Ukrainian language and literature, namely, producing texts, reproductive and interpretative text production, teaching communicative interaction in the form of monologic and dialogic texts; task-based modular and information and communication technologies of teaching text linguistics are considered; the criteria, performance and levels of linguistic and methodological competences development of future teachers of the Ukrainian language and literature are defined; methodology of teaching text linguistics to future teachers of the Ukrainian language and literature based on the competency-based approach is elaborated; positive dynamic of forming linguistic and methodological competences of future teachers of the Ukrainian language and literature is experimentally substantiated. The analysis of theoretical foundations of Ukrainian linguodidactics enabled determining priority standpoints in substantiating the principles of teaching as reference positions, namely, theoretical and specific ones: positive motivation, scientific nature, integration, humanization, variability of the teaching content and scientific-and-methodological support, interactivity of teaching, co-operation, variability and flexibility of forms of higher education systems, professional-and-pedagogic focus, fundamentality of education and its professional orientation, productivity of learning, the choice of the educational path, professional mobility. In the dissertation it is defined, that the efficiency of teaching text linguistics to future teachers of the Ukrainian language and literature based on the competency-based approach is determined by a number of psychological factors (consideration of interdependence of teaching and learning processes, thinking and speech; peculiarities of perception and understanding of educational information; the level of formation of text perception and text production skills as well as receptive and productive skills of speech), which enable the formation of linguistic and methodological competences of future teachers of the Ukrainian language and literature. It is established, that the

task-based modular technology provides opportunities for the joint addressing of relevant linguistic problems by a teacher and students, enables formation of linguistic and methodological competences of future language teachers; expands the students' communicative abilities concerning the rational accumulation of the system of knowledge, contributes to the formation of their learning motivation and provision of the feedback; information and communication technologies promote introducing multimedia facilities of modern educational tools to conduct the analysis of the textual material; broaden the communicative potential of future language teachers concerning the rational accumulation of the system of knowledge, enhance the formation of their motivation to self-directed learning, maintain the feedback from the students of pedagogical higher education establishments, enable implementing multimedia potential of the state-of-the-art teaching tools and resources to accomplish the analysis of texts and acquire model speech patterns. The efficiency of the experimental methodology of teaching text linguistics to future teachers of the Ukrainian language and literature based on the competency-based approach and elaboration of a system of exercises aimed at distinguishing among different types of texts, singling out meaningful categories, supraphrasal units and paragraphs in texts ; defining the structural organization of the text; discerning types and means of speech connectors; modelling texts of various functional styles, genres, types of speech; and performing the linguistic analysis of a text is proved. Key words: linguistic competence of future teachers of the Ukrainian language and literature, methodological competence of future teachers of the Ukrainian language and literature, competency-based approach, system of exercises, text, linguodidactic strategies of teaching text linguistics, concept of phased teaching of text linguistics to future teachers of the Ukrainian language a

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Караман Станіслав Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стишов Олександр Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.